

WOJEWODA LUBUSKI

Gorzów Wlkp., 23 września 2024 r.

Nasz znak: NK-II.431.1.7.2024.JJęd
Sprawę prowadzi: Justyna Jędrzejewska
Telefon: 957851823
e-mail: justyna.jedrzejewska@lubuskie.uw.gov.pl

Pan
Krzysztof Karwałowicz
Starosta Gorzowski

Dotyczy: wystąpienia pokontrolnego z kontroli przeprowadzonej w trybie zwykłym w Starostwie Powiatowym w Gorzowie Wlkp.

W okresie od 7 lutego do 30 kwietnia 2024 r. pracownicy Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. Justyna Jędrzejewska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Nadzoru i Kontroli - przewodnicząca kontroli, oraz Izabela Okonek – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Nadzoru i Kontroli przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Starostwie Powiatowym, ul. Pankiewicza 5/7, 66-400 Gorzów Wlkp.* Przedmiotem kontroli była ocena prawidłowości i rzetelności wykonywania zadań przez Starostę Gorzowskiego z zakresu administracji rządowej realizowanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 z późn. zm.), zwaną dalej ustawą o odpadach lub u.o.o., w latach 2022 - 2023 oraz ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2021r. poz. 945) zwaną dalej ustawą o nieodpłatnej pomocy, od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli.

Projekt wystąpienia pokontrolnego przekazano 30 sierpnia 2024 r., do którego w ustawowym terminie nie zostały zgłoszone pisemne zastrzeżenia.

W związku z powyższym przekazuję wystąpienie pokontrolne. **

Zakres działalności

Kontrola obejmowała swym zakresem realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w zakresie wydawania, odmowy wydania, zmiany, cofnięcia oraz stwierdzenia wygaśnięcia zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów, przetwarzania odpadów oraz zbierania i przetwarzania odpadów realizowanych na podstawie przepisów ustawy o odpadach oraz zadań z zakresu udzielania nieodpłatnej

pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej realizowanych na podstawie przepisów ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Zakres odpowiedzialności

Funkcję Starosty Gorzowskiego w okresie objętym kontrolą pełniła Pani Magdalena Pędziwiatr oraz Pani Agnieszka Chudziak. Organizację Starostwa Powiatowego w Gorzowie Wlkp. w kontrolowanym okresie określał Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Gorzowie Wlkp. (uchwała Zarządu Powiatu Gorzowskiego nr 309/2022 z dnia 10 maja 2022 r.).

Zadania z zakresu gospodarki odpadami zostały powierzone do realizacji Wydziałowi Budownictwa, Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska. Wydziałem kieruje Naczelnik – Magda Olechnowicz. Zgodnie z § 16 Regulaminu Organizacyjnego do zadań Wydziału w zakresie ochrony środowiska należy prowadzenie spraw związanych z wydawaniem pozwoleń: zintegrowanych, na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza oraz na wytwarzanie odpadów, wydawanie decyzji zezwalających na zbieranie i na przetwarzanie odpadów.

Wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą udzielała Pani Iwona Tuszakowska – pracownik Wydziału ds. Ochrony Środowiska.

Zadania z zakresu nieodpłatnej pomocy zostały powierzone do realizacji, zgodnie z § 20 ust. 4 pkt 3 Regulaminu Organizacyjnego Wydziałowi Inwestycji, Rozwoju i Spraw Społecznych. Wyjaśnień udzielała pracownik Wydziału Pani Monika Klimczak.

Ocena kontrolowanej działalności

Wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w zakresie postępowań administracyjnych - wydawanie zezwoleń na zbieranie odpadów, przetwarzanie odpadów oraz zbieranie i przetwarzanie odpadów, realizowanych na podstawie przepisów ustawy o odpadach oraz wynikających z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, oceniono **pozytywnie**.

Ustalenia kontroli

1. Z zakresu ustawy o odpadach

Skontrolowano wszystkie (15 spraw) przekazane do kontroli postępowań z teczki 6233, w tym:

- 3 decyzje aktualizacyjne,
- 6 decyzji wygaszających,
- 6 decyzji wydających zezwolenia na zbieranie, przetwarzanie i odzysk odpadów.

Wszystkie złożone wnioski o wydanie zezwoleń lub ich zmianę zostały zweryfikowane pod kątem wymagań art. 42 u.o.o.

W zakresie decyzji aktualizacyjnych:

- OŚ.6233.2.3.2020 – postępowanie prowadzone prawidłowo,
- OŚ.6233.2.7.2020 – postępowanie prowadzone prawidłowo,
- OŚ.6233.1.7.2022 – postępowanie w toku (przedsiębiorca odwołał się od decyzji wygaszającej zezwolenie na przetwarzanie odpadów, w związku z brakiem wniosku o aktualizację).

W zakresie decyzji wygaszających zezwolenia na zbieranie odpadów:

- BNŚ-OŚ.6233.1.2.2022 – postępowanie prowadzone prawidłowo,
- BNŚ-OŚ.6233.1.3.2022 – postępowanie prowadzone prawidłowo,
- BNŚ-OŚ.6233.1.4.2022 – postępowanie prowadzone prawidłowo,
- BNŚ-OŚ.6233.1.5.2022 – postępowanie prowadzone prawidłowo,
- BNŚ-OŚ.6233.1.6.2022 – postępowanie prowadzone prawidłowo,
- BNŚ-OŚ.6233.1.8.2022 – postępowanie prowadzone prawidłowo.

W zakresie decyzji udzielającej zezwolenia na zbieranie odpadów:

- BNŚ-OŚ.6233.2.1.2022 – postępowanie prowadzone prawidłowo,

W zakresie decyzji udzielającej zezwolenia na przetwarzanie odpadów:

- BNŚ-OŚ.6233.1.9.2022 – postępowanie prowadzone prawidłowo (odmowa wydania zezwolenia),

W zakresie decyzji udzielającej zezwolenia na pozainstalacyjny odzysk odpadów:

- BNŚ-OŚ.6233.1.14.2022 – postępowanie prowadzone prawidłowo,
- BNŚ-OŚ.6233.1.1.2023 – postępowanie prowadzone prawidłowo (odmówiono wydania zezwolenia),
- BNŚ-OŚ.6233.1.2.2023 – postępowanie prowadzone prawidłowo (odmówiono wydania zezwolenia),
- BNŚ-OŚ.6233.1.3.2023 – postępowanie prowadzone prawidłowo,

Starosta Gorzowski wydawał zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów po zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwych ze względu na miejsce prowadzenia zbierania odpadów lub przetwarzania odpadów oraz po przeprowadzeniu przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej kontroli instalacji lub jej części, obiektu budowlanego lub jego części lub miejsc magazynowania odpadów, w których ma być prowadzone przetwarzanie odpadów lub zbieranie odpadów, w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz w zakresie zgodności z warunkami ochrony przeciwpożarowej.

Decyzje objęte kontrolą zawierały wszystkie elementy decyzji administracyjnej określone przepisem art. 107 §1 k.p.a., informacje, o których mowa w art. 43 ust. 1 i ust. 2 u.o.o. oraz zostały podpisane przez upoważnione osoby.

W prowadzonych postępowaniach kopie wydanych decyzji zostały przekazane podmiotom określonym w art. 238 ust. 6 u.o.o. W aktach kontroli znajdują się zwrotne potwierdzenia odbioru.

We wszystkich ww. postępowaniach wnioskodawcy uiszcili opłatę skarbową w wymaganej wysokości, a dowody wpłat znajdują się w aktach poszczególnych spraw. Na decyzjach organ zamieścił adnotację, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz.U. z 2007 r. Nr 187, poz. 1330).

2. Z zakresu ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej

2.1. Punkty nieodpłatnej pomocy

Na terenie powiatu gorzowskiego znajdują się trzy punkty, co odpowiada mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy. Zgodnie z art. 11 ust. 1a ustawy o nieodpłatnej pomocy dwa punkty, usytuowane w budynku Starostwa Powiatowego, powierzono do prowadzenia organizacji pozarządowej, wyłonionej w otwartym konkursie ofert.

Trzeci punkt, zlokalizowany we wszystkich gminach powiatu gorzowskiego, powierzono adwokatom i radcom prawnym wyznaczonym przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Zielonej Górze i Okręgową Radę Adwokacką w Zielonej Górze.

Usytuowanie punktów w kilku lokalach jest zgodne z art. 8 ust. 10 ustawy o nieodpłatnej pomocy i zapewnia dostęp większej liczbie uprawnionych. Udzielanie nieodpłatnej pomocy odbywa się w każdym punkcie w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie, co jest zgodne z art. 8 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy. W ramach dyżurów nie określono przedziału czasu na prowadzenie nieodpłatnej mediacji. Jest ona świadczona po uprzednim ustaleniu terminu.

Sposób organizacji dyżurów w punktach zapewnia dostęp do pomocy w sposób dogodny dla mieszkańców o różnych aktywnościach zawodowych.

W celu sprawdzenia spełniania przez lokale, wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2492 ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem”, dokonano ich oględzin. Lokale spełniały wymogi określone w § 5 ww. rozporządzenia.

Osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, także poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Informacje w powyższym zakresie zostały podane do publicznej wiadomości.

2.2. Umowy z adwokatami i radcami prawnymi

Powiat corocznie, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy, zawiera z okręgową izbą radców prawnych i okręgową radą adwokacką porozumienie w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, określające w szczególności:

- 1) liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania, w tym z zakresu nieodpłatnej mediacji,
- 2) zobowiązanie okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych do imiennego wskazywania adwokatów lub radców prawnych oraz ich zastępców, którymi są adwokaci lub radcowie prawni, wyznaczeni do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z wykazem planowanych dyżurów, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i ust. 3, uwzględniające dni oraz, jeśli to możliwe, godziny, w których planuje się dyżury, a także specjalizację dyżurów,
- 3) zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej,

4) zasady wykorzystania urzędzeń technicznych w punkcie.

W dniu 30 listopada 2023 r. Powiat zawarł, zgodnie z wyżej wymienionymi wymogami porozumienie trójstronne z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze i Okręgową Radą Adwokacką w Zielonej Górze z zachowaniem terminu wskazanego w art. 10 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy, o czym zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy poinformował Wojewodę.

Kontrola wykazała, że ww. porozumienie zawiera wszystkie wymagane ustawą zapisy. Analiza podpisanych z radcami prawnymi i adwokatami, wskazanymi w ww. porozumieniu, umów pod kątem ich zgodności z art. 6 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy nie wskazała żadnych uchybień.

2.3. Wyłonienie organizacji pozarządowej do prowadzenia punktów

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571 z późn. zm.).

W związku z powyższym Zarząd Powiatu uchwałą nr 443/2023 z 27 października 2023 r. w sprawie ogłoszenia i przeprowadzenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w 2024 r., ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

W świetle przyjętych kryteriów wyłoniono oferty, które otrzymały najwyższe oceny. Wyłonienie organizacji pozarządowej odbywało się zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z zachowaniem terminu określonego w art. 11 ust. 12 ustawy o nieodpłatnej pomocy. Wyniki otwartego konkursu ofert ogłoszono zgodnie z art. 15 ust. 2j ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Umowy Nr 146-147/2023 z wyłonioną z konkursu organizacją pozarządową na 2024 rok zawarto 13 grudnia 2023 r. Analiza umów wykazała, że zawierają one wszystkie elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3-6a ustawy o nieodpłatnej pomocy.

W ramach ww. umów organizacji pozarządowej powierzono wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej, zgodnie z art. 11 ust. 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy. Zadania te w szczególności polegają na opracowaniu informatorów, plakatów i ulotek, oraz rozpowszechnianiu informacji za pośrednictwem środków masowego przekazu i innych zwyczajowo przyjętych form komunikacji, w tym prowadzeniu kampanii społecznych.

2.4. Upowszechnianie wśród mieszkańców powiatu informacji o systemie

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zwanego dalej „systemem” wśród mieszkańców powiatu.

Na stronie internetowej Starostwa w widocznym miejscu umieszczono kafel kierujący bezpośrednio do informacji o działalności systemu i punktach udzielania porad w Biuletynie Informacji Publicznej, do portalu Edukacja Prawna oraz rejestracji on-line na porady.

Zgodnie z udzielonymi kontrolującymi wyjaśnieniami harmonogram pracy punktów wraz z numerem telefonu, pod którym odbywają się zapisy na porady został udostępniony

sekretariatów urzędów miast i gmin wchodzących w skład powiatu, celem umieszczenia ich na stronach internetowych, profilach społecznościowych oraz miejscach zwyczajowo przyjętych (tablice ogłoszeń itp.).

Działania informacyjne koncentrują się w dużej mierze na przekazie z wykorzystaniem stron internetowych powiatu i gmin, ale Starosta dużą wagę przywiązuje również do osób bez dostępu do Internetu poprzez kolportaż plakatów i ulotek zawierających harmonogram pracy punktów, a także informacje o formach świadczenia pomocy osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się.

Zgodnie z wyjaśnieniami informacje na temat działania systemu umieszczane są w lokalnych środkach masowego przekazu (prasa, telewizja, radio). Informacje na temat działania systemu trafiają również bezpośrednio do jego mieszkańców podczas różnego rodzaju wydarzeń społecznych i kulturalnych. Materiały informacyjne są dostępne na stoiskach promocyjnych powiatu.

Upowszechnianie wiedzy o działalności systemu Starosta realizuje również w ramach zawartych z organizacją umów w zakresie realizacji zadań z dotyczących edukacji prawnej.

Starosta, zgodnie z art. 8a ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, udostępnia listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Starostwa

i urzędów gmin z obszaru powiatu, w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie powiatu poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w budynku Starostwa oraz w lokalnych środkach masowego przekazu. Listę udostępniono także wykonawcom do wykorzystania przy realizacji postanowień art. 5 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy. Listy nieodpłatnego poradnictwa znajdują się do dyspozycji interesantów także przed punktami nieodpłatnej pomocy. Mając powyższe na uwadze, stwierdza się, że Starosta wywiązał się z ww. obowiązku, tj. podjął działania mające na celu dotarcie z informacją o systemie do mieszkańców powiatu.

2.5. Działalność kontrolna Starosty

Zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami Starosta sprawuje bieżącą kontrolę wykonywania zadań przez wszystkich wykonawców, zarówno organizacji pozarządowej, której zlecił prowadzenie dwóch punktów, jak i adwokatów i radców prawnych wskazanych przez Okręgową Radę Adwokacką i Okręgową Izbę Radców Prawnych, poprzez monitoring logowań do udostępnionego przez Ministerstwo Sprawiedliwości systemu teleinformatycznego.

Praca punktów jest również na bieżąco monitorowana przez pracownika Starostwa, który dostarcza materiały biurowe i informacyjne.

Kontrola realizacji zadania odbywa się także poprzez analizę części A karty pomocy.

Kontrolowano zgodność liczby kart w stosunku do liczby umówionych porad.

Co kwartał za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Starosta potwierdzał gotowość sporządzenia informacji zbiorczej o wykonaniu zadania, co jest równoznaczne z oświadczeniem o kompletności i prawidłowości danych zawartych w części A kart pomocy.

Starosta, zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o nieodpłatnej pomocy, analizuje opinie osób uprawnionych o udzielonej nieodpłatnej pomocy, zawarte w części B karty pomocy, mając na względzie potrzebę wprowadzenia usprawnień oraz podniesienia jakości nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Starosta Gorzowski nie realizował ww. zadania w 2024 roku, gdyż na 119 udzielonych (w pierwszym kwartale 2024 r.) porad, osoby uprawnione nie złożyły żadnej opinii zawartej w części B karty pomocy. W związku z czym, takich opinii nie otrzymali także, zgodnie z § 9 ust. 1 oraz ust. 2 rozporządzenia, dziekani właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych oraz właściwa organizacja pozarządowa. Na 589 udzielonych w 2023 roku porad, osoby uprawnione złożyły jedynie 9 opinii zawartych w części B karty pomocy. Osoby uprawnione wyraziły pozytywne opinie o udzielonej pomocy. Wszystkie opinie przekazano Dziekanowi Okręgowej Izby Radców Prawnych w Zielonej Górze za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W kontrolowanym okresie do Starosty nie wpłynęły skargi lub wnioski dotyczące funkcjonowania systemu, w tym skargi na wykonawców oraz pracownika przyjmującego zgłoszenia na porady.

Podstawa prawna:

* art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190) oraz art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

** art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula